

דף נח:

עין משפט א.ב.

אח"ע סימן פא סעיף א

א. המקדיש מעשה ידי אשתו, ^ס אין ההקדש חל, דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם. וה"ה שאינו יכול להקדיש מעשה ידי עצמו, ומותר הוא בעצמו ליהנות והנותר חולין.

ב. אמר יקדשו ^ע ידיי לעושיהן, או יקדשו ידי לעושיהן, הרי זה קדוש, ^פ וי"ח דלא קדוש באמר לה יקדשו ידיי לעושיהן, משום דבידה לומר איני ניזונית ואיני עושה.

ס. כר"י הסנדלר דפסק שמואל כוותיה בכתובות נ"ט ע"א.

ע. דעת הרמב"ם וכר"ה שם. משום ידיים ישנם בעולם ואיירי שנותן לה מזונות ומעה כסף, דאל"כ אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, וה"ה אם אמרה איני ניזונית ואיני עושה שאז מע"י שלה, דאינו יכול להקדיש אף אם מאכילה במתנה. ח"מ.

פ. דלדין אף בניזונית אין הידיים שלו, דתמיד יכולה לומר לו איני ניזונית ואיני עושה והיא דעת הר"ן והטור. ח"מ.

עין משפט ג.ד.

אה"ע סימן פט סעיף ד

ד. אמרה איני ניזונית^ז ואיני עושה שומעין^ק לה, שמזונות כנגד מעשה ידיה, ואחרי שאמרה כך, ו"א שנתבטלה התקנה^ר ואינה יכולה לחזור בה, ויש חולקין.

הגה: ה. כל אשה שאינה ניזונית^ש אין לה כסות, שזה בכלל מזונות.

ו. הבעל אינו יכול לומר לה איני זנך ואיני נוטל מעשי ידיך, אבל יכול לומר לה צאי מעשי ידיך במזונותייך, ומה שיחסר לך^ת אשלים לך.

אה"ע סימן פ סעיף טו

טז. טז. א כופין האשה לעשות מלאכה שהיא חייבת בה. ואינו זן אותה עד שתעשה, ובי"ד מוכרין כתובתה לשכור עליה עבד או שפחה. ב אבל רשאת האשה לומר איני ניזונית ואיני עושה. ג וי"א דגם אם אמרה איני

צ. אבל אמרה איני ניזונית ואיני נותנת, אין שומעין לה וה"ה שהבעל אינו יכול לומר לה בכה"ג צאי מעשי ידיך למזונותייך, כ"כ הכנה"ג והביאו הח"מ.

ק. אבל טוחנת ואופה וכל הדומה עושה, דמפקיעה עצמה רק מטויה בצמר שזה לא לצורך הבית. כ"כ בח"מ.

ר. זו דעת הב"י בשם הר"ן והרמ"ה, וטעמו דאל"כ לקתה מידת הדין דכשלא תמצא תאמר איפשי בתקנה כ"כ הר"ן והביאו הח"מ. והרא"ש בפ' נערה הסתפק אם יכולה להפקיע עצמה לעולם הביאו בח"מ. ומש"כ ויש חולקין זו דעת רי"ו, וסובר דידה על העליונה דמזוני עיקר דהוא משקל ה' סלעים לשבוע. וכל שבוע יכולה לשנות ולהחליט במה רצונה, ומסתפק הרא"ש אם יכולה להפקיע לכל החיים כ"כ הח"מ. ועיין בב"ש ס"ק א'.

ש. זה לשיטת הר"ן, אבל להרמב"ם והרא"ש הכסות זה דבר נפרד ממזונות, כ"כ הב"ש. ת. מהר"ן בפ' הדר, ואף בע"כ אבל לרמב"ם ורש"י רק מרצונה יכול לעשות כן, כ"כ הב"ש, והגם שמזונותיה להרמב"ם מדאורייתא, מ"מ תקנת חז"ל שיכול לומר לה, ואחרי שהסכימה אינה יכולה לחזור כ"כ הב"י בשם הר"ן.

א. אפי' בשוטים, וי"א דכופין אך לא בשוטים, אבל אין לה דין מורדת לפחות מכתובתה דקימ"ל כר"ה ס"ג ע"ב דאין דין מורדת ממלאכה אלא רק מתשמיש.

ב. ב"י לדעת הרמב"ם והר"ן.

ג. הרא"ש בפ' אע"פ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ניזונית ואיני עושה כופין אותה לעשות צרכי הבית אע"פ שאינה ניזונית.

אח"ע סימן פא סעיף א
עיין לעיל עין משפט א.ב.

עין משפט ה. יו"ד סימן רסז סעיף ב

כ. כה. יכול הרב לומר לעבדו עשה עמי ואיני זנך^ד, אבל עבדים של נכסי מלוג חייב לזונם^ה ואינו יכול לומר להם כך.

הגה: י"א דבשנת בצורת אינו יכול לומר לעבד איני זנך שאין מרחמין עליו^ו, אבל יכול לומר לו צא מעשה ידיך במזונותיך אע"פ שאינם מספיקין.

עין משפט ו. אח"ע סימן פ סעיף טו
עיין לעיל עין משפט ג.ד.

עין משפט ז.ז. אח"ע סימן פא סעיף א
עיין לעיל עין משפט א.ב.

ד. ממסקנת הגמ' בגיטין דף י"ב ע"א, והיינו רק בעבד כנעני אבל לא בעבד עברי, וכך היא בכתובות בפ' אע"פ, ואף שאין לנו היום ע"ע מ"מ נפ"מ לעבד עברי שקנוי לו למעשה ידיו כמו בסעיף י"ד שאינו יכול לומר לו עשה עמי ואיני זנך. ש"ך ס"ק ל"ג. ובעבד כנעני שאומר לו עשה עמי ואיני זנך היינו שילך ויתפרנס מן הצדקה, שישראל מצווים להחיות העניים שבניהם או יחזור על הפתחים. ש"ך ס"ק ל"ד.

ה. טור בשם הרמב"ם בפ"ט מעבדים, וכמ"ש בריש פ"ז דיבמות, שע"מ כן הכניסה לו אותם, ומ"מ הבעל יכול לומר לו איני נעבד ואיני זן, כ"כ הכ"מ והב"ח. ש"ך ס"ק ל"ה.

ו. דעת תוס' הרא"ש והרשב"א, אבל הרי"ף והרמב"ם לא ס"ל כן.